

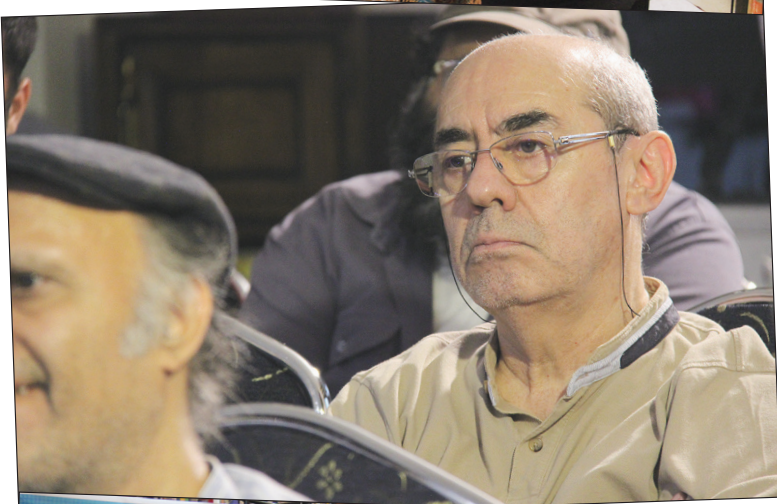
گزارشی اجمالی از هفدهمین دفتر شب‌های فرهنگ

خاستگاه رمان ایران‌شهر شاهنامه است

مریم فضائلی خبرنگار

هفدهمین دفتر از شب‌های فرهنگ، با حضور تعدادی از اهالی فرهنگ، ادب و هنر برگزار شد. شب‌های فرهنگ عنوان پاتوق هنری و ادبی است که با دور هم جمع شدن عده‌ای از قدیمی‌های این حوزه، همراه با جوانان هنرمند، ماهی یک بار در دفتر اکبر نیوی برگزار می‌شود. یک محفل یا به عبارت دقیق‌تر پاتوق هنری که به دلیل استقلال کامل از بودجه‌های دولتی و حاکمیتی می‌تواند در جهت‌گیری‌ها آزادانه‌تر رفتار کند. اینجا جایی است که چراغ آن را مهر و دغدغه‌مندی روشن نگه می‌دارد و دور هم جمع شدن عده‌ای آدم دل‌سوز است که کارش را پیش می‌برد. بررسی رمان چندجلدی «ایران‌شهر» که تا به حال پنج جلد آن منتشر شده، موضوع جلسه اخیر شب‌های فرهنگ بود و البته این بار سنت یک‌ماهه بودن فاصله جلسات با هم خورد و پاتوق دوره‌می برای ایران‌شهر زودتر از موعدی که انتظار می‌رفت برگزار شد. دفتر هفدهم به دیدار با محمدحسین شهسواری، نویسنده مجموعه رمان‌های ایران‌شهر اختصاص پیدا کرد و در این جمع، افرادی مانند علی محمد مودب، رضا پورحسین، بهروز فخر، علی اصغر عزتی‌پاک و دیگر شخصیت‌های ادبی شناخته‌شده حضور پیدا کرده و درباره این رمان سخن گفتند.

در ابتدا اکبر نیوی، پژوهشگر حوزه فرهنگ و هنر به عنوان میزبان این رویداد، پشت‌تربون رفت و در مقدمه خود گفت: «در سال ۱۳۹۹ محمدامین اکبری سه جلد نخست رمان «ایران‌شهر» را به من داد تا بخوانم. این رمان اتفاق جدیدی در ادبیات سال‌های مربوط به پایداری ملی و دفاع مقدس است. از مدت‌ها قبل کارهای برجسته داستانی مربوط به دفاع مقدس را خوانده‌ام اما کار آقای شهسواری به عنوان خواننده برای من ابعاد خاصی داشت. احساس می‌کردم که رمانی در مقیاس ملی دارد متولد می‌شود. «نوی در ادامه با معرفی خودش به عنوان یک خواننده سخت‌پسند، درباره رمان ایران‌شهر گفت: «تا به الان که من باشما صحبت می‌کنم، این پنج جلد را دونوبت خوانده‌ام و منتظر فرصتی هستم که باز هم بخوانم. اما ظاهراً افراد و جریان‌هایی به دلایل مختلف دارند تحریکات ناصوابی علیه این رمان انجام می‌دهند. به همین دلیل گفتم بهتر است به سهم خودمان برای اینکه حقی را نسبت به کار سترگی که آقای شهسواری انجام دادند ادا کرده باشیم هرچه زودتر به استقبال این نویسنده و رمان ایران‌شهر برویم. در ادامه اکبر نیوی به نقل از جواد لاریجانی جمله‌ای در باب تعریف هنر را مورد اشاره قرار داد که می‌گوید: «هنر، ترجمه موقعیت‌های انسانی است» و ادامه داد: «بنیاد هنر روی گفت‌وگو و دیالوگ است. بعضی شاخه‌هایش وسیع‌تر من گفت‌وگو (دیالکتیک) در هنر را در سه ساحت می‌بینم: اول، میان هنرمند و خودش که اگر اتفاق نیفتد اثر درخوری شکل نمی‌گیرد. دوم، گفت‌وگو و سوز و آیه است. در این مرحله آیه هم با سوز (هنرمند) گفت‌وگو می‌کند و این رفت و برگشت است که هنر را شکل می‌دهد. این هرچه عمیق‌تر و وسیع‌تر باشد در جهان هنرمندی هنرمند، اثر هنری هم به مرحله ناب بودن خودش نزدیک می‌شود. مرحله

سوم و بدیهی هم گفت‌وگو با مخاطب است. در ادامه اکبر نیوی با اشاره به ویژگی‌های خوب کتاب ایران‌شهر اضافه کرد: «داستان از متن جامعه شروع شده و از متن جامعه هم به جنگ می‌رود که این نیاز به تحلیل جامعه دارد. این رمان توانسته دو مقطع تاریخی مهم را کنار هم به خوبی قرار دهد. شهریور سال ۱۳۲۰ و شهریور سال ۱۳۵۹. نویی ضمن یادآوری اسامی شخصیت‌های رمان ۵ جلدی ایران‌شهر و ابراز دل‌تنگی برایشان گفت: «داشتن شخصیت‌های زیاد یکی از ویژگی‌های خوب کتاب است و ویژگی مهم‌تر پرس‌های زمانی خاص و درستی است که دارد. دیگر نکته این کتاب داشتن قهرمانان متفاوت از مردم‌عادی معمولی است. من تا به حال هیچ سکانسی را در هیچ رمانی درباره شهادت، با این نوع روایت، جهان و تصویر نخوانده‌ام.»

در ادامه علی محمد مودب، مدیر موسسه فرهنگی هنری شهرستان ادب به بیان نکاتی که درباره انتشار این رمان داشت پرداخت. وی عنوان کرد: «من که خودم بیست سال پیش شعر می‌گفتم و در حلقه‌های از شعرا مشغول بودم به ناگه متوجه شدیم که ادبیات داستانی ما دارد دچار بحران می‌شود و در نسل جوان، ارتباط با نسل‌های انقلاب دارد از بین می‌رود. این بود که وارد فضای ادبیات داستانی شدیم و با رفاقت و پل‌هایی که توسط علی اصغر عزتی‌پاک، مدیر دفتر داستان شهرستان ادب زدیم، توانستیم تأثیری در داستان‌های اخیر شهرستان ادب بگذاریم. روزهای اول خیلی از آدم‌های مشغول در حوزه‌های ادبیات و اندیشه از نشدن گفتند، اما همین موضوع ما را جدی‌تر کرد و حالا آن نویسندگان خودشان تبدیل به چهره‌هایی شده‌اند.»

علی محمد مودب در ادامه نمونه‌هایی از کتاب‌های موفق که شهرستان ادب آنها را چاپ کرده بود نام برد و از جمله به کتاب آواز بلند عزتی‌پاک، یکی کتابی از خوشان، مجموعه‌ات راقص بده از کربلایی لوی... اشاره داشت. مودب به عنوان آخرین نکته گفت: «انتظار بخشی از مدیران فرهنگی ما متوجه نیستند که بدون ادبیات هیچ فعالیتی در فرهنگ ممکن نیست. اگر ادبیات پویا، فعال و زبانا نداشته باشیم، در هنرهای دیگر دچار بحران می‌شویم. بدون ادبیات خلقی در یک جریان بالنده ما ارتباط‌مان را با نسل جدید از دست می‌دهیم.»

در بخش بعدی شب‌های فرهنگ، رضا پورحسین درباره ارتباط بین روانشناسی و ادبیات داستانی و رمان گفت و عنوان کرد: «موضوع روانشناسی انسان است. روان و ذهن توسط یک علمی مورد تحلیل قرار می‌گیرد و سعی می‌کند که میزان اتفاقات در ذهن را رقم بزند. من می‌خواهم به منطقی که در این فرآیند است اشاره کنم. تبیین این منطقی می‌تواند در کنار داستان قرار بگیرد. تقریباً یکی از مهم‌ترین موضوعات در روانشناسی رشد است. مادر روانشناسی در پی ایجاد رشد و برپا کردن آن هستیم. اما اکثر روانشناسان رشد معتقدند رشد برپا به دیالکتیک اتفاق می‌افتد. اگر دیالکتیک ذهنی، محیطی، زیستی، سرشتی و غیرسرشتی اتفاق نیفتد، رشدی اتفاق نمی‌افتد. در ذهن هر جا صحبت از رشد می‌کنیم تفکر انتقادی را هم می‌بینیم. پس رشد ذهن، مبتنی بر دیالکتیک و مبتنی بر تفکر انتقادی است. معنویت از نگاه روانشناختی هم مبتنی بر پارادوکس است. وارد یک فضای می‌شوید که هم خوف دارید و هم

رجا و این پارادوکس باعث آرامش می‌شود و هر جا به پسر توجه می‌شود و به عسر می‌رسد حسن زیبایی به انسان دست می‌دهد که آن معنویت است. شخصیت با تأثیر ظاهر بر باطن و برعکس ساخته می‌شود. در حوزه درمان هم تا وقتی فرد دچار یک دیالکتیک قرار نگردد، فرد وارد پروسه درمان نمی‌شود و آن برون‌ریزی باعث پیدا کردن آرامش است. همه اینها دارای منطقی است. این فرآیند چیزی است تحت عنوان بازسازی. روانشناسی کمتر وارد فضای داستانی شده و من در آثار فارسی چیزی ندیده‌ام.»

سپس بهروز فخر، که داستان نویس و جزه‌رزمندگان و راویان جنگ است، پشت‌تربون رفت و صحبت خود را این‌گونه شروع کرد: «با رمان ایران‌شهر نگرانی و حسرت من برای آنکه نتوانم رمانی بر اساس مستندات جنگ بخوانم برطرف شد. قطعاً دوستانی که در جنگ حضور داشتند بیشتر از این تاریخ شفاهی لذت ببرند، اما به شخصه من از رمان ایران‌شهر لذت بیشتری بردم. زیرا زوایایی برای من روشن می‌شود که در تاریخ شفاهی و خاطره‌نگاری مورد غفلت قرار می‌گیرند. برخی از مسائل داخل رمان، مربوط به تخیل نویسنده است، اما تخیلی است که ما به ازای بیرونی و عینی دارد و متأسفانه در قالب‌های دیگر نتوانسته خودش را نشان دهد.»

در ادامه فخر به ویژگی‌های خوب رمان اشاره کرد و گفت: «یکی از نکاتی که برای من بسیار با ارزش بود، شناخت مخاطب توسط نویسنده است. نویسنده می‌داند مخاطب امروزی بی‌حوصله است و بدون مقدمه‌چینی در جمله‌های اول وارد اصل مطلب شده. از حاشیه و پر و بال‌های بی‌مورد دوری کرده. اطلاعات تاریخی، سیاسی، جنگی و نظامی زیادی در این رمان است. برای مثال در کجا ما می‌توانیم روابط عشیره‌ای عراق را بخوانیم؟ حتی این نکته می‌تواند باعث شود کسانی که از تاریخ خوش‌شان نمی‌آید، به دنبال آن بروند. ویژگی بعدی خوب رمان شخصیت‌پردازی زنان است که هر کدام برجستگی و ویژگی پیدا کردند. هر شخصیتی دارای خلقیات خاصی است و مستقل از دیگر شخصیت‌ها حساب می‌شود. در این رمان حق ارتش به خوبی ادا شده. متأسفانه بعد از جنگ ارتش نتوانست فعالیت‌هایش را مانند دیگر ارگان‌ها مستند کند، اما این رمان توانست به‌نوعی مظلومیت ارتش و جبران و حق ارتش را ادا کند. در این رمان با چند نسل، رفتار، اعتقاد و بینش مواجهیم و این گوناگونی جالب است و تنوع نسلی و فرهنگی و اجتماعی را توانسته خوب نشان دهد. درباره صفحه‌آرایی کتاب هم حالت کلاسیک و سنتی‌ای که دارد جالب است و فهرست شخصیت‌های آخر کتاب خیلی مفید است. طرح جلد کتاب می‌توانست شکل‌تر و بهتر باشد تا به جذب مخاطب کمک کند.»

در ادامه این مراسم، علی اصغر عزتی‌پاک که مدیر دفتر داستان است، در جایگاه سخنران قرار گرفت و گفت: «من به عنوان یک مخاطب، شیفته این کار هستم. درباره جنگ کارهای خوبی نوشته و ساخته نشده و هیچ کاری من را سر ذوق نمی‌آورد. یک مشکلی که سال‌هاست گریبان ادبیات داستانی ما را گرفته، داستان‌نویسی کوتاه است. می‌گویند کوتاه بنویسید و کم. اما جنگی که در صد صفحه نبود آن را نوشت، شوخی بوده است. من موافق کارهای چند جلدی‌ام. ما مردمی بزرگ‌هستیم و داستان‌های بزرگ داریم. پیشنهاد از سمت خود آقای شهسواری بود و

شهرستان ادب همراه ایشان است. محمدامین اکبری به عنوان مدیر انتشارات، ششمین نفری بود که پشت‌تربون رفت و خبر داد که رمان ایران‌شهر، پنج جلدش بیرون آمده و سه جلد دیگرش در دست چاپ است و در کل ۱۵ جلدی می‌شود. او در ادامه گفت: «اگر کاری سفارشی و حمایتی باشد، به راحتی می‌شود آن را تشخیص داد. اگر نویسنده بتواند حین نوشتن با متن ارتباط بگیرد، یعنی کار حمایتی نیست و کاملاً دلی انجام شده. پس حرف‌هایی که درباره سفارشی بودن این کار زده می‌شود، کاملاً بی‌ربط است. نام رمان ایران‌شهر برای من یادآور تابلو «خرمشهر: جمعیت ۲۶ میلیون نفر» است. شهسواری در این رمان خرمشهر را به اندازه کل ایران بزرگ و ایران را به اندازه خرمشهر کوچک می‌کند. ما کارهای دیگر آقای شهسواری را خوانده‌ایم. چه می‌شود که نویسنده‌ای رمانی تا این حد طولانی می‌نویسد؟ به نظر من موضوع اصلی داشتن جسارت است. جسارت مواجهه با موضوعات بزرگ. من به عنوان یک خواننده فکر می‌کنم ایران‌شهر می‌تواند مرجعی برای شناخت تاریخ ما باشد و فرهنگ غنی ما نیاز دارد که برای بخش‌های مختلفش چنین چیزهایی تولید شود.»

در پایان محمدحسین شهسواری، نویسنده مجموعه کتاب‌های ایران‌شهر در جایگاه سخنگو قرار گرفت و گفت: «چندتایی سوال مطرح شد که من از باب همان سوال هارفر می‌زنم. قطعاً اگر تاریخ شفاهی‌ها انجام نشده بود و خودم کار تاریخ جنگ انجام نداده بودم، اصلاً محال بود چنین مجموعه‌ای جمع شود. درباره مفهوم ایران‌شهری که گفته شد، دوستان می‌دانند شغل من خواندن است و کتاب خواندن هم برای من فضلی حساب نمی‌شود. خیلی‌ها به من گفتند که این کتاب از نظریه ایران‌شهری (سید جواد طباطبایی) درآمده و چه جالب که از یک نظریه سیاسی، رمان استخراج شده. اما حتی نمی‌شود از روی یک نظریه ادبی متن ادبی تولید شود، چه برسد از روی نظریه سیاسی. من در حد سوادم از روشنفکران و فیلسوفان زیادی خوانده‌ام. اما آن چیزی در فلسفه سیاسی ایران‌شهری آقای طباطبایی وجود دارد و من آن را قبول دارم این است که ایرانی‌ها تنها مردمی هستند که اول ملت تشکیل دادند و بعد دولت. در کل آثار ایشان ما چنین چیزی را می‌بینیم. اینکه حدود سه هزار سال مردم کنار هم بودند تا حکومتی به نام هخامنشی تشکیل شده. اما آنچه در فضای فکری من بود، یک واحد جغرافیای فرهنگی است. واحدی که از ترکستان چین شروع می‌شود تا حوزه مدیترانه. من تا جلد سوم نامی برای رمان نگذاشته بودم و حتی اگر کسی نام ایران‌شهر را پیشنهاد می‌داد، به نظر من خیلی بزرگ‌تر از رمان بود. نهایتاً اگر بخوام یک آتشخورد بیارم، شاهنامه است. از لحاظ آنکه چه ارزش‌هایی در شاهنامه هست که باید برای ۱۳ شخصیت اصلی من مهم باشد. اما ویژگی‌هایی است که در رمان من وجود دارد ولی در شاهنامه به اقتضای حماسی بودنش کمتر دیده می‌شود، مانند اهمیت خانواده. «شهسواری به این نکته اشاره داشت که رمان ایران‌شهر در ادامه از خرمشهر به سمت آبادان خواهد رفت و روایت‌هایی در این خصوص خواهد داشت. شب‌های فرهنگ، در هر ماه با یک موضوع فرهنگی یا یک شخصیت فرهنگی همراه با حضور تعدادی از هنرمندان فرهنگ و هنر در دفتر اکبر نیوی برگزار می‌شود.

آگهی مزایده

به شماره ثبت ۵۵۲۱۴۲ و شناسه ملی ۱۴۰۰۸۹۱۷۲۵۲ مجمع عمومی فوق العاده (نوبت اول) بدینوسیله از کلیه شرکای شرکت دعوت به عمل می‌آید تا در جلسه مجمع عمومی فوق العاده شرکت (نوبت اول) مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۶ رأس ساعت ۸:۰۰ به نشانی استان تهران، شهرستان تهران، بخش مرکزی، شهر تهران، محله شهرک فرهنگیان آزادی (شهرک انصار)، بزرگراه اتوبان تهران کرج، خیابان چوگان ۹، پلاک ۱، طبقه همکف کدپستی ۱۳۹۸۹۱۳۵۱۲ تشکیل می‌گردد، حضور به هم رسانند. دستور جلسه: افزایش سرمایه از طریق ورود شریک جدید

هیات‌مدیره

آگهی مزایده

مزایده اجاره به همراه ارائه خدمات خوابگاه خواهران کوثر دانشگاه آزاد اسلامی واحد سبزوار

دانشگاه آزاد اسلامی واحد سبزوار در نظر دارد اجاره به همراه ارائه خدمات نگهداری، مدیریت و سرپرستی خوابگاه خواهران کوثر خود را واقع در مجتمع دانشگاهی از طریق مزایده عمومی به اشخاص حقیقی و حقوقی دارای صلاحیت واگذار نماید. لذا از متقاضیان محترم دعوت می‌گردد جهت خرید اسناد مزایده ظرف مدت ۱۰ روز کاری از تاریخ درج آگهی به نشانی سبزوار... انتهای بلوار دکتر سیادت... مجتمع دانشگاه آزاد اسلامی سبزوار مدیریت اداری دانشگاه مراجعه نمایند.

• کارفرما در رد یا قبول یک یا کلیه پیشنهادهای مختار است.

• هزینه‌های درج آگهی و کارشناسی قیمت بر عهده برنده مزایده می‌باشد.

تلفن تماس: ۰۵۱-۴۱۴۲۲۴۲۱

روابط عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سبزوار

آگهی مزایده

به شماره ثبت ۵۵۲۱۴۲ و شناسه ملی ۱۴۰۰۸۹۱۷۲۵۲ مجمع عمومی فوق العاده (نوبت اول) بدینوسیله از کلیه شرکای شرکت دعوت به عمل می‌آید تا در جلسه مجمع عمومی فوق العاده شرکت (نوبت اول) مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۶ رأس ساعت ۸:۰۰ به نشانی استان تهران، شهرستان تهران، بخش مرکزی، شهر تهران، محله شهرک فرهنگیان آزادی (شهرک انصار)، بزرگراه اتوبان تهران کرج، خیابان چوگان ۹، پلاک ۱، طبقه همکف کدپستی ۱۳۹۸۹۱۳۵۱۲ تشکیل می‌گردد، حضور به هم رسانند. دستور جلسه: انتخاب مدیران

هیات‌مدیره

آگهی مزایده

به شماره ثبت ۵۵۲۱۴۲ و شناسه ملی ۱۴۰۰۸۹۱۷۲۵۲ مجمع عمومی فوق العاده (نوبت اول) بدینوسیله از کلیه شرکای شرکت دعوت به عمل می‌آید تا در جلسه مجمع عمومی فوق العاده شرکت (نوبت اول) مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۶ رأس ساعت ۸:۰۰ به نشانی استان تهران، شهرستان تهران، بخش مرکزی، شهر تهران، محله شهرک فرهنگیان آزادی (شهرک انصار)، بزرگراه اتوبان تهران کرج، خیابان چوگان ۹، پلاک ۱، طبقه همکف کدپستی ۱۳۹۸۹۱۳۵۱۲ تشکیل می‌گردد، حضور به هم رسانند. دستور جلسه: تغییر تعداد اعضای هیات‌مدیره - اصلاح ماده اساسنامه

هیات‌مدیره

صدای نخبگان، نگاه جوانان FARHIKHTEGAN

روزنامه فرهیختگان WWW.FDN.IR

farhikhteganonline

آگهی مزایده

به شماره ثبت ۵۵۲۱۴۲ و شناسه ملی ۱۴۰۰۸۹۱۷۲۵۲ مجمع عمومی فوق العاده (نوبت اول) بدینوسیله از کلیه شرکای شرکت دعوت به عمل می‌آید تا در جلسه مجمع عمومی فوق العاده شرکت (نوبت اول) مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۶ رأس ساعت ۸:۰۰ به نشانی استان تهران، شهرستان تهران، بخش مرکزی، شهر تهران، محله شهرک فرهنگیان آزادی (شهرک انصار)، بزرگراه اتوبان تهران کرج، خیابان چوگان ۹، پلاک ۱، طبقه همکف کدپستی ۱۳۹۸۹۱۳۵۱۲ تشکیل می‌گردد، حضور به هم رسانند. دستور جلسه: تغییر تعداد اعضای هیات‌مدیره - اصلاح ماده اساسنامه

هیات‌مدیره

سازمان آگهی‌های روزنامه فرهیختگان

Advertisement's Organization

تلفن و فکس: ۰۲۱) ۶۲۹۹۹۴۹۰

ایمیل: a66348018@gmail.com